

Naast deze min of meer vaste contacten bestaan er ook nog contacten met andere groepen en kameraden in Duitsland, Engeland, België, Zweden e.a. Langzaam maar zeker herstellen zich de internationale verbindingen weer welke door de 2<sup>e</sup> wereldoorlog vrijwel volledig waren weggevallen. In vergelijking met het jaar 1955, toen ik het L.C.-secretariaat op me nam geloof ik wel te mogen zeggen dat er in dit opzicht vooruitgang is vast te stellen. Dit vergt echter veel tijd en ook kosten en dat zijn zaken waaraan het ons nogal eens ontbreekt, vooral ook omdat al het werk in de avonduren dient te worden gedaan. Het verder uitbouwen van dit werk blijf ik echter als een belangrijk gedeelte beschouwen van onze taak in onze federatie.

J. de Roos

---

**Het Anarchistisch Archief:**

Onze vriend H.J. Smienk schrijft ons

Het is al weer een aantal jaren geleden, dat we het initiatief namen te het oprichten van een anarchistisch archief, met de bedoeling om te voorkomen, dat veel waardevolle lectuur voor de toekomst verloren zou gaan. Boeken, brochures en andere geschriften, waarin de libertaire beginsele in het algemeen zijn omschreven en die dreigden verloren te gaan voor de jongere generaties, doordat deze geschriften niet opnieuw uitgegeven kunnen worden, hebben we getracht in ons archief samen te brengen.

Er is in deze voorbije jaren heel wat lectuur binnen gekomen, maar we zijn ervan overtuigd dat nog vele waardevolle geschriften, geschikt voor het completeren van ons archief, bij kameraden in de boekenkasten staan die dreigen in de toekomst als oud papier te verdwijnen, hetwelk te betreuren zou zijn. Er zijn enkele oude kameraden die ons voor het archief hun boeken hebben toegezegd en daartoe de nodige maatregelen hebben genomen. We hopen, dat er meerderen zo zullen zijn.

Nu is het met de organisatie van het archief, het doelmatig catalogiseren enz., tot nu toe niet goed gegaan, waardoor er van het aanwezige materiaal geen behoorlijk overzicht is. Herhaaldelijk hebben zich kameraden beschikbaar gesteld om hierin verbetering te brengen, maar ondank alle goede voornemens is hiervan door omstandigheden niets terechtgekomen. Persoonlijk heb ik het archief nooit thuis gehad, al werden veel boeken aan mijn adres gezonden. Uit veiligheidsoverwegingen was het archief altijd bij een andere kameraad ondergebracht. Daarbij kwam nog dat ik geen ruimte had voor het archief. Achteraf heb ik daarvan wel spijt gehad, want ik ben ervan overtuigd dat het archief dan, door er regelmatig enige uren aan te werken, wel op orde was gekomen. De huidige archiefbewaarder heeft daarvoor absoluut geen tijd. En dit laatste gebrek aan tijd van de weinige actieve kameraden, is het euvel, waardoor het archief nog steeds niet op orde is.

Willen de kameraden op het congres deze zaak nog eens onder ogen zien en trachten een oplossing in deze te vinden? Zolang de toestand, waarin het archief verkeert niet wordt verbeterd kan het aan zijn doel: Een studiebron te zijn van het anarchisme en van wat daarmee principiëel samenhangt, niet beantwoorden.

Ik hoop dat de kameraden op het congres aandacht schenken aan de huidige moeilijkheden met het archief en zullen proberen een oplossing hiervoor te vinden.

---

# FINANCIËEL OVERZICHT

van 1 januari 1959 tot 28 februari 1961  
van de landelijke penningmeester J.W. Langedijk.-

=====			
Saldo 1-1-1959	105,05	Onkosten secretaris	100,81
Bijdragen groepen:		Zaalhuur	77,75
Amsterdam	87,75	Reiskosten congres Dld	131,25
Groningen	57,75	Drukkerwerk	57,80
Nw. Pekela	10,--		
Oudehorne	30,--	Congres febr. 1959:	
Wieringen	<u>37,50</u>	Reiskosten	205,20
	223,--	Logies	<u>5,--</u>
Bijdragen alg. leden:			210,20
K. Dekker	10,--	Voorschotten	85,--
G. de Groot	10,--	Cyclostyle	75,--
J. Hoogeveen	15,--	Bijdragen O C V	50,--
G. de Jong	18,50	Onk. gecomb. vergadering	5,35
P. v. d. Leur	15,--	" lezersconferentie	2,10
Postmus	10,--	Steun krant duitse kameraden	9,04
M. Ringia	17,50	Saldo 28-2-1961	202,45
J. Schuur	5,--		
C. Stroobach	<u>15,--</u>		
	116,--		
Steun	4,65		
Congres 1959:			
Terugontv. reiskosten	182,--		
Bijdragen	10,--		
Bijdragen cyclostyle	75,--		
Bijdragen congres Duitsland	80,--		
Overboeking Propagandakas	84,05		
Terugontv. voorschotten	85,--		
Terugontv. kosten FDN-herd.	7,50		
Ontv. bijdragen C.I.A.	34,50		
	<u>1.006,75</u>		
			<u>1.006,75</u>
=====			

Namens de afd. Amsterdam zullen H.F. v. Bodegraven en H. v.d. Heide bescheiden en kassaldo over het aangegeven tijdperk controleren en van hun bevindingen aan het congres verslag doen.

1. Het L.C. stelt voor om, naast de adresvermelding van redactie- en administratie in elk nummer van "Recht voor Allen" eveneens in een apart cadre de adressen te vermelden van het L.C.-secretariaat en van de landelijke penningmeester van onze federatie. Het komt nl. herhaaldelijk voor dat brieven e.d. aan verkeerde adressen worden gezonden, waardoor extra werk en portokosten ontstaan, afgezien nog van een vertraging in de behandeling.
2. Het L.C. stelt voor de mogelijkheid voor abonné's op "Recht voor Allen" te openen, tegen een gereduceerde prijs van f. 4,- p. jaar een tweede abonnement te nemen, dat dan gebruikt kan worden om aan een belangstellende vriend of kennis te schenken. Het doel is tweeledig, namelijk versterking van de financiële positie der krant en een mogelijke uitbreiding van abonné-aantal. De administratie belast zich met de rechtstreekse toezending en tracht tegen het aflopen van de betalings termijn deze lezer als abonné te winnen.
3. Het L.C. stelt voor aan inzenders van "Ingekomen stukken" in allerlei dag-, streek- en provinciale bladen, indien met naam en adres ondertekend, waaruit een meer dan gewone belangstelling van de inzender blijkt voor vraagstukken op maatschappelijk, geestelijk of vredesgebied, enige tijd (bijv. 3 maanden) gratis "Recht voor Allen" ter kennismaking te zenden. Doel: Het winnen van abonné's, maar tevens het geven van bekendheid van ons orgaan in bredere kring. Uitvoering van dit voorstel is echter uitsluitend mogelijk indien allen zonder uitzondering bij het lezen van dergelijke ingezonden stukken dit opzenden aan de administratie.
4. Meinte Ringia, Bloemendaal, stelt voor de huidige vorm van een meerhoofdige redactie te handhaven.  
 Toelichting: De inhoud van de krant wordt dan niet eenzijdig, doch door meerderen bepaald, hetgeen ook bij de beslissing van het wel of niet opnemen van bijdragen van belang is. Het voorkomt ook de indruk dat ons orgaan bij één persoon zou behoren.
5. De groep Groningen komt het gewenst voor dat bij de bespreking van punt 6 der agenda, betr. de toestand van "Recht voor Allen" enkele mensen de gelegenheid krijgen in 't kort hun visie over dit punt te geven hoe zij zich het verder voortbestaan van ons orgaan denken.
6. Het L.C. stelt voor dit jaar wederom een bedrag bijeen te brengen voor het Internationaal Anarchistisch Centrum, de C.I.A., ter bestrijding van de lopende kosten, en wel door vrijwillige bijdragen van f. 1,50 per lid per jaar.

1. De groep Groningen en P. v.d. Leur hebben de wenselijkheid uitgesproken dat de toestand rond "Recht voor Allen" een diepgaande bespreking noodzakelijk maakt en dat aan dit punt op de agenda voldoende tijd zal worden ingeruimd, teneinde dit van alle kanten te kunnen bekijken.

2. In het verleden is de groep Groningen, vele jaren lang, toen "Recht voor Allen" nog als weekblad verscheen, een "plakgroep" rijk geweest, die de verzending van de krant verzorgde. De laatste jaren gebeurt dit werk bij de drukker, die daarvoor weliswaar 'n kleine financiële vergoeding krijgt, maar dit werk feitelijk liever kwijt dan rijk is. Indien hiervoor opnieuw enkele kameraden zouden kunnen worden gevonden die dit werk op zich zouden willen nemen dan zou dat in financieel opzicht voor de krant een verlichting betekenen. Liefhebbers stellen zich in verbinding met de administrateur.



3. Het L.C. stelt er prijs op dat het congres zich opnieuw uitspreekt over verdere samenwerking met andere organisaties tegen oorlog en oorlogsvoorbereiding. Voor bijzonderheden op dit punt wordt verwezen naar het verslag van de L.C.-secretaris en eventuele nadere toelichting op het congres.

## Heeft het nog zin ?

Het kan niet ontkend worden, dat de tijd waarin wij leven zich kenmerkt door een hevige geestelijke crisis en wel in een mate zoals dit waarschijnlijk in de ontwikkelingsgeschiedenis der mensheid nog nimmer is voorgekomen.

Immers, terwijl de mensheid in staat geacht moet worden door een doelmatige en moreel verantwoorde toepassing van de enorm toegenomen technische mogelijkheden en ontwikkelingen de nog altijd bestaande tekorten op schier elk gebied van de menselijke levensbehoeften te kunnen lenigen, teneinde op deze wijze de voorwaarden te scheppen voor een universeel geluk voor allen, bewijst de geschiedenis dat de geestelijke ontwikkeling der mensheid zelfs bij benadering geen gelijke tred houdt met de technische en wetenschappelijke vooruitgang, met het gevolg dat deze in allereerste plaats slechts dienstbaar wordt gemaakt aan de machtsontwikkeling en aan de vernietiging. Steeds opnieuw blijkt, en hierop hebben wij meer dan eens de aandacht gevestigd, dat het ontbreken van de hiervoor vereiste geesteshouding en voortdurende geestelijke vernieuwing, en dat het al of niet bewuste vasthouden aan de thans nog heersende kapitalistische mentaliteit in al zijn vormen en gedragingen, slechts leidt tot teleurstelling en verwarring en de oorzaak is van een algemeen gevoel van angst en onbehagen wat de toekomst betreft. We behoeven hiervoor maar om ons heen te zien en waar te nemen wat er in de wereld gebeurt.

Terwijl de atoomenergie reeds NU ongekende perspectieven in praktische zin voor de welvaart van de mens zou kunnen bieden, denkt echter vrijwel elkeen bij het horen van het woord "atoom" direct en uitsluitend aan de atoomBOM en aan de verschrikkelijke mate van vernietiging en ellende, die deze bom bij gebruik of zelfs maar bij proefnemingen te weeg kan brengen. Vrijwel ieder uur van de dag wordt de mens bij het lezen van zijn krant, bij het luisteren en kijken naar radio en televisie en in het dagelijkse gesprek met de meest uiteenlopende problemen geconfronteerd, die als het ware om een oplossing schreeuwen, doch die door allerlei oorzaken en die door een gevoel van onmacht en hulpeloosheid, alsmede door een verregaande egocentrische onverschilligheid der grote massa niet tot een oplossing komen, tot schade en schande van deze massa zelve. Een ongekende en zinledige bewapeningswedloop zonder eind en zonder uitzicht, culminerend in een voortdurende oorlogsdreiging; racisme en apartheid, economische crises met hun werkloosheidsproblemen; woning- en voedseltekorten voor een zeer groot deel der mensheid; een steeds toenemende bedreiging van de menselijke waardigheid en persoonlijke vrijheid, niet alleen in de staten met een totalitair bewind, maar evenzeer onder democratische bewindsvormen; imperialisme niet alleen in de oude brutale vorm, maar eveneens in nieuwe gedaanten met een goud randje gecamoufleerd; criminaliteit en zedelijke ontaarding; dit alles zijn de wrange vruchten aan de kapitalistische boom welke slechts kan gedijen en groeien in een stinkend moeras en bij de gratie van het geloof der massa in hun onmacht hieraan een einde te kunnen maken, alsmede aan een totaal gemis aan verantwoordelijkheidsgevoel en verantwoordelijkheidsbesef tegenover zichzelf en tegenover de samenleving.

Twee wereldoorlogen in minder dan 50 jaar, plus de voortdurende dreiging van een derde, heeft velen een aantal desillusies rijker gemaakt, waar tegen zij niet bestand bleken te zijn en tengevolge waarvan zij in een toestand van doffe berusting en ongevoeligheid geraakten. De stemming van "het zal mijn tijd wel uitduren" overheerste en nam in omvang toe. mensen, die vele tientallen jaren van hun leven met ongetemde wilskracht en met zeer vele persoonlijke opofferingen hun idealen en beginselen hadden uitgedragen en er voor op de bres hadden gestaan, vaak

onder de moeilijkste omstandigheden, raakten in vertwijfeling en begonnen zich af te vragen: "Heeft dit alles nog zin?". Waar ze vroeger een willig gehoor vonden en belangstelling ontmoetten, ondervonden zij thans bij velen een stemming van lauwheid en onverschilligheid in allerlei levensvraagstukken. Zij moesten ervaren dat oude reeds lang gevestigde methoden en zekerheden wankelden en niet meer als van deze tijd geaccepteerd.

Het zou dwaas zijn en bovendien van struisvogelpolitiek getuigen te ontdekken dat een dergelijk verschijnsel aan onze vrij-socialistische en anarchistische beweging ongemerkt en zonder invloed voorbij zou zijn gegaan. Ook in onze rijen zijn er die menen dat het anarchisme gefaald zou hebben en die deze mening dan vrijwel altijd baseren op hun ervaring dat we hiervoor bij de massa geen belangstelling meer kunnen wekken, ook niet bij de jonge mensen, waardoor naar hun mening ook nog een verjonging van onze beweging achterwege blijft. Maar dan kunnen ze daarmee alleen maar bedoelen dat de m i d d e l e n, welke de anarchistische beweging 25-50 jaar geleden tot de hare maakte om haar ideologie te propageren en verbreiden, heden ten dage niet meer aanspreken en vrijwel onbruikbaar zijn geworden, althans voornamelijk in die landen waar de economische omstandigheden zich in gunstige zin hebben gewijzigd. Dit laatste wil echter ook weer niet zeggen dat in deze landen geen armoede en geen ellende meer bestaat. Zelfs in landen met de hoogste gemiddelde levensstandaard zijn nog altijd grote groepen van de bevolking, die nog vrijwel aan alles gebrek hebben en die praktisch aan hun lot worden overgelaten omdat we nu eenmaal nog altijd in een kapitalistische wereld leven, geperfectioneerd tot in alle onderdelen.

Tijdens ons congres in 1959 maakte één der aanwezigen de opmerking dat de anarchistische beweging het sterkst is in die landen, waar de economische en materiële welvaart het minst is. Ongetwijfeld werd hier niet mee bedoeld dat we er dan maar naar moesten streven die oude toestand van algemene armoede en ellende weer terug te winnen, om zodoende weer een sterke (?) en gezonde (?) beweging terug te krijgen. Maar het bevestigt wel wat ik hierboven reeds zei, namelijk dat de middelen van verbreiding en propaganda, zoals die bij ons 50 jaar geleden gebruikt werden, in die landen met achtergebleven sociale toestanden nog wel aan hun doel beantwoorden.

Maar als bepaalde, in het verleden gebruikte en beproefde propagandamiddelen thans niet meer effectief schijnen te zijn, wil dat dan zeggen dat de ideologie gefaald heeft en dat de anarchistische idee plotseling ou hebben afgedaan?

Dit is toch eigenlijk de zaak op zijn kop zetten, omdat naar mijn mening de toegepaste middelen om tot het doel te geraken niet de ideologie bepalen, maar dat deze middelen juist door de ideologie bepaald worden en zelfs bepaald MOETEN worden. Deze middelen zullen zich herhaaldelijk, al naar de omstandigheden, moeten wijzigen, maar als ze in een veranderend tijdsbeeld niet meer doeltreffend blijken te zijn behoeft dat nog niet te betekenen dat de idee heeft gefaald, maar dan dienen de middelen aan deze veranderde tijdsomstandigheden te worden aangepast, waar bij echter steeds rekening gehouden moet worden dat ze in overeenstemming met het doel blijven.

Van het falen van de idee zou men zelfs nog niet eens kunnen spreken indien een poging tot werkelijke toepassing in een menselijke samenleving zou falen, omdat een dergelijk falen dan nog terug te brengen zou zijn tot een geestelijke onvolgroeidheid van een mensheid, die nog niet voldoende gerijpt is.

Zolang dan ook een dergelijke reële poging nog niet tot de mogelijk-

heden heeft behoord kan zeer zeker op geen enkele steekhoudende grond beweerd worden dat het anarchisme zou hebben gefaald. Dat tegenstanders van het anarchisme dit beweren is niet zo verwonderlijk, omdat zij in de verwezenlijking hiervan slechts een bedreiging van hun machtsposities en voorrechten zien, maar wanneer mensen, die vele jaren onze beginselen waren en feitelijk nog zijn toegedaan, dit menen te moeten vaststeller, dan moet dit toch wel andere oorzaken hebben. Zij erkennen weliswaar de wenselijkheid van de verwezenlijking van onze ideeën, en zouden hieraan zelfs gaarne hun daadwerkelijke medewerking willen verlenen, maar het ontbreekt hen blijkbaar het vermogen om de mogelijkheden die tot deze realisering leiden, te onderkennen. Dit vermogen zal ieder individu ZICHZELVE met de nodige inspanning dienen te verwerven door studie en bezinning op alle mogelijke vraagstukken die betrekking hebben op het menselijk leven en samenleven, waarbij zij in hun denkwijzen met het oude moeten durven te breken om het nieuwe te willen. Wij mogen namelijk niet uit het oog verliezen dat de anarchistische ideologie een zeer hoge orde van menselijk leven en samenleven beoogt, hetgeen een zeer lange periode van geestelijke groei vereist, omdat verwezenlijking slechts mogelijk is met een geestelijk tot voldoende rijpheid gegroeide mensheid. Hiervoor een bepaalde tijdslijmit te stellen is voor geen enkel menselijk wezen mogelijk, maar wel staat vast dat enkele tientallen generaties hierbij weinig hebben te betekenen, indien we in aanmerking nemen dat de ontwikkelingsgeschiedenis des mens feitelijk nog maar in haar beginstadium is. De waarde van de anarchistische ideologie wordt dan ook niet bepaald of beïnvloed door de mogelijkheid van een realisering binnen een voor ons afzienbare tijd, doch voor een zeer belangrijk deel door een innerlijke beleving en bezieling van haar aanhangers. Indien de wil en de bezieling ontbreken dan is dat uitsluitend terug te voeren op het individu zelve.

We mogen verder ook niet uit het oog verliezen dat de anarchistische idee haar verwezenlijking niet vindt in het verwerven van een in zekere zin afgedwongen, min of meer materiële welvaart onder een kapitalistisch bewind, wat ons bovendien elk ogenblik weer kan worden ontnomen. Een mens kan echter bij brood alleen niet leven. Wat ons namelijk van het dier onderscheidt is ons denkvermogen, hetgeen zich zou moeten kunnen manifesteren in het bewust beleven van allerlei levensuitingen en levensvormen, iets waartoe hem een wereld van gezag en overheersing geen mogelijkheden biedt, omdat iedere ontplooiing en ontwikkeling van de persoonlijkheid wordt onderdrukt en onmogelijk gemaakt en waar alles ondergeschikt wordt gemaakt aan winstbejag in de meest brutale vorm.

In een dergelijke wereld met ons werk door te gaan is niet alleen ZINVOL maar eveneens NOODZAKELIJK, n u m e e r d a n o o i t .

J. de Roos